

Olje- og energidepartementet
Postboks 8030 Dep
0033 OSLO

OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET	
OS 60205 - 67	
DATO - 2 MAI 2008	
AN	EKSP.

Oslo, 30. april 2008
35200301.br.v. OED.280408

**HØRINGSUTTALELSE - OM FORSLAG TIL LOV OM ENDRINGER I LOV
14. DESEMBER 1917 NR. 16 OM ERVERV AV VANNFALL, BERGVERK OG
ANNEN FAST EIENDOM M.V. (INDUSTRIKONSESJONSLOVEN) OG I LOV
14. DESEMBER 1917 NR. 17 OM VASSDRAGSREGULERINGER
(VASSDRAGSREGULERINGSLOVEN)**

1 INNLEDNING

Det vises til departementets høringsnotat om forslag til endringer i industrikonsesjonsloven og vassdragsreguleringsloven. På vegne av enkelte private eiere av vannfall og kraftverk inngis med dette noen kommentarer til de foreslåtte endringene.

Generelt anses de foreslåtte endringene å gå lenger enn nødvendig for å ivareta offentlig kontroll med de nasjonale vannkraftressursene. Gjeldende konsesjonslovgivning er allerede tilstrekkelig til å sikre en bærekraftig forvaltning av de stedbundne og fornybare ressursene som vannkraften representerer. Forslaget begrunner i svært liten grad hvordan økt kommunalt eierskap skal bidra til å sikre en bedre forvaltning av disse ressursene enn hva eksisterende regelverk og forvaltningsapparat er i stand til. Kommunal sektor har til nå i liten grad vist at de er bedre egnet enn private aktører til å forvalte og videreutvikle disse naturressursene. Det fremstår som om det overordnede målet er offentlig eierskap og ikke bedre forvaltning av naturressursene.

Forslaget omhandler i liten grad hvordan de foreslåtte endringene er egnet til å fremme nye investeringer, berede grunnen for mer effektiv utnyttelse av eksisterende ressurser og sikre utvikling av fornybare energikilder.

bjerknes wahl-larsen as

Kronprinsens gate 5
0251 Oslo
Telefon 22 01 06 70
Telefaks 22 01 06 71
E-post firmapost@bwjus.no
Internett www.bwjus.no

Org. nr. 988 987 654
Bank 6001 05 03895
Klient kto. 6001 05 40499

Karl Wahl-Larsen (H)
Tor Gresseth
Øyvind Kraft (H)
Kristin Hegstad (H)
Tallag Andersen (H)

Per Conradi Andersen (H) (LL.M)
Christian Poulsson
Merete Bårdsen
Cathrine Hambro
I kontorfellesskap
Christian B. Herlofson (H)

Forslaget synes heller ikke å ha evaluert sammenhengen mellom effekten av de foreslåtte endringene i forhold til etablering av ny produksjon og i forhold til den etablerte og økende overføringskapasitet innenlands og over landegrensene. Produsert kraft overføres effektivt i dagens kraftmarked uavhengig av eierformen på produksjonsenhetene. En ikke ubetydelig andel av produsert kraft anvendes av industri som følge av en eiermessig tilknytning mellom produksjonen og industrien. Ved offentlig eierskap vil denne strukturen brytes opp på tvers av etablerte lojalitetsbånd.

2 KONSESJONGRENSEN PÅ 4000 NATURHESTKREFTER (NHK)

Den tidligere hevingen av konsesjongrensen til 4000 nhk har vært et positivt bidrag til etablering av mindre prosjekter med ren, fornybar energi. Slike utbygginger vil igjen i noen utstrekning kunne avverge større prisforskjeller innen enkelte områder og bidra til mindre utbyggingsbehov på overføringsnettet.

Historisk sett har initiativet til kraftutbygging kommet fra private aktører. På området for mindre utbygginger er dette fremdeles rådende ved at interesse, kapital og kreativitet ligger hos private. Konsolideringen i kraftmarkedet og begrensningen i privat eierskap vil kunne lede til en mindre fokus på de små kraftutbygginger hos de offentlige aktørene og således forsterke behovet for privat engasjement i mindre utbygginger.

Samtidig er mange mindre vannfall i dag eiet av private grunneiere. Utbygging på privat side blir oftest gjennomført ved at flere grunneiere slår seg sammen og etablerer et eier- eller driftsselskap. Dette gjøres for å sikre en regulert finansiering og gjennomføring. I mange tilfelle ønskes bruk av aksjeselskapsmodellen, men også der denne ikke benyttes vil de rene sameier gjennom den økonomiske virksomheten kunne innebære etablering av ansvarlige selskaper (ANS). Slike etableringer vil rettslig sett kunne anses som overføring av rettigheter til en ny juridisk enhet. Det kan tenkes at den enkelte deltaker besitter rettigheter som hver for seg representerer mindre enn 4000 nhk, men at rettighetene samlet sett vil overstige denne grensen og at det derved oppstår en usikkerhet i forhold til konsesjongrensen.

Rettsstilstanden i dag fremstår som til dels uklar med hensyn til om konsesjonsplikt inntreffer. Det fryktes at det foreslåtte regelverk med begrensninger på privat eierskap ytterligere vil hindre slike utbygginger. For å unngå en slik effekt, oppfordres departementet til å vurdere en heving av konsesjongrensen på 4000 nhk og til å foreta en nærmere konsesjonsrettslig avklaring av hvordan fellesutbygging med flere private grunneiere i regi av ett felles selskap skal kunne foregå uten å komme i konflikt med begrensningene for privat eierskap.

Det anses som positivt at det tas til orde for en likebehandling av privat og offentlige med hensyn til leie av vannfall. Dette bør imidlertid ikke anses som en vei rundt ovennevnte problemer.

3 BEGRENSNING I PRIVAT EIERSKAP

Forslaget legger opp til økt offentlig eierskap. Dette innebærer at kommuner og fylkeskommuner forutsettes å øke sitt økonomiske engasjement gjennom investeringer i kraftsektoren. Det er grunn til å stille spørsmål ved om dette skal inngå som en del av den kommunale forvaltningsvirksomhet og om disse aktørene har tilstrekkelige ressurser til å forvalte disse verdiene i samsvar med endringsforslagets grunntanke.

Justisdepartementet har også nylig stilt spørsmål ved hvor vidt kommuner bør og kan engasjere seg økonomisk i kjøp av aksjer, obligasjoner og andre plasseringer i verdipapirmarkedet. Forslaget forutsetter at det offentlige øker sitt engasjement i kraftsektoren. Selv om dette i de fleste tilfellene vil skje gjennom selvstendige enheter, vil det offentlige engasjementet vært like sterkt som det private engasjement det nå legges store begrensinger for.

Til tross for den begrunnede styrking av offentlig eierskap for å sikre kontroll med ressursene, foreslås det en skjerpet kontroll med eierskifter i form av konsesjonsplikt og meldeplikt ved overføring av eierandeler. Det savnes en nærmere redegjørelse for hensikten med meldeplikten, hva meldingen skal inneholde og hvilke konsekvenser meldingen kan få. Dette gjelder både i forhold til aktørene, eiere og den offentlige forvaltning. For børsnoterte enheter og andre "allmenne selskaper" bør det avklares nærmere hvordan kontrollen skal foregå.

I forhold til hva som regnes som offentlig eierskap legger forslaget vekt på eierandel, stemmerett og reell innflytelse. Det forutsettes at det offentlige kontrollerer minst 2/3 av kapitalen eller stemmene i enheten. I forhold til andelslagene må det skje en avklaring i relasjon til ny samvirkelov hvor det forutsettes at hver deltaker her én stemme, uavhengig av eierandel.

Forslaget legger opp til et system hvor ethvert eierskifte til en privat aktør vil være ulovlig. Reglene bør i denne sammenheng ikke omfatte de rene formelle omdannelser hvor det juridisk etableres en ny enhet, men hvor eierforholdet, innflytelse m.v. forblir uendret. Typiske situasjoner kan være hvor flere private eiere går sammen om en utbygging. I slike tilfelle vil det som nevnt ovenfor automatisk kunne bli dannet en enhet i form av et ansvarlig selskap (ANS). Et annet typetilfelle vil være omdanning av vannfall i sameie til selskap med delt ansvar (DA) eller aksjeselskap (AS) hvor eierkonstellasjonen forblir uendret. Etablering av denne type strukturer har tidligere vært favorisert gjennom bruk av industrikonsesjonslovens § 1, 4. ledd. Det synes uheldig at de foreslåtte endringene nå skal forby denne type organisering.

Departementet oppfordres til å vurdere om det i visse tilfelle kan åpnes for slike omdannelser der dette anses formålstjenlig for å sikre transparens i kraftmarkedet og en mer optimal utnyttelse av naturressursene. Det bør være mulig å praktisere en slik ordning med kontrollerte betingelser som hindrer omgåelser eller etableringer i strid med lovens formål.

4 REALISERING AV INVESTERT KAPITAL I KRAFTSEKTOREN

Forslaget legger opp til en ordning som vil belønne overdragelse til det offentlige av private vannfall med konsesjonsbestemt hjemfall. En rasjonell utnyttelse av eiet kapital i private selskaper vil kunne lede til en konklusjon om at eksisterende industrikraftproduksjon bør selges ut for å realisere verdiene før hjemfall. Konsekvensen kan bli at privat kraftproduksjon mister sin stedbundne tilknytning til industrivirksomhet med påfølgende omplassering av produksjonsmidler og arbeidsplasser.

5 FORHOLDET TIL KRAFTMARKEDET

Omsetning private vannfall med konsesjonsbestemt hjemfall vil også kunne føre til en konsolidering i kraftsektoren med færre og større offentlige aktører som er i stand til å finansiere kjøp fra private og nyinvesteringer. I tillegg vil finansieringen ofte være avhengig av privat kapital, og da gjerne i form av eierandeler. For kapitalmarkedet vil gjennomgående kun de større plasseringene vært attraktive. Begrensingen i privat eierskap vil i et slikt perspektiv også kunne lede til etablering av færre og større enheter hvis privat eierengasjement skal være attraktivt ut fra et Eiermessig investeringsperspektiv og selskapenes behov for kapitaltilførsel. Forslaget mangler en vurdering av om disse mulige effektene vil innvirke på konkurransen i kraftmarkedet og den videre utvikling av dette.

Med vennlig hilsen
BJERKNES WAHL-LARSEN AS

Per Conradi Andersen